

Sygn. akt II Cz 809/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Irena Dobosiewicz

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku

S. S. (wierzyciela)

z udziałem

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dłużnika)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. K., tj. postanowienie z dnia 21 lipca 2014 r. o oddaleniu wniosku o uwzględnienie w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości dłużnika przyznanego zwrotu wydatków poniesionych w związku ze sprawowanym dozorem w sprawie KM 222/10

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 15 września 2014 r. w sprawie o sygn. akt XII Co 6801/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 809/14

UZASADNIENIE

Wierzyciel S. S. wniósł skargę na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. K. polegająca na wydaniu w dniu 21 lipca 2014 r. postanowienia o oddaleniu wniosku o uwzględnienie w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości dłużnika (...) Sp. z o.o. w S. przyznanego mu zwrotu wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem dozoru nad ruchomościami dłużnika w sprawie KM 222/10. Wierzyciel wskazał, że postanowieniem z dnia 18 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uwzględnił jego skargę odnośnie braku przyznania mu zwrotu wydatków związanych z dozorem ruchomości dłużnika do kwoty 17.007,65 zł, oddalając w pozostałym zakresie złożony środek zaskarżenia. Pomimo tego komornik nie uwzględnił powyższej kwoty w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji.

Komornik ustosunkowując się do powyższej skargi wniósł o jej oddalenie stwierdzając, że postanowienie dotyczące planu podziału uprawomocniło się w dniu 27 maja 2014 r., zaś postanowienie z dnia 18 marca 2014 r. stało się

prawomocne dnia 3 czerwca 2014 r. Z uwagi na powyższe uwzględnienie kwoty 17.007,65 zł w planie podziału nie mogło mieć miejsca.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 15 września 2014 r. oddalił skargę wierzyciela.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w sprawie komornik w dniu 24 października 2013 r. sporządził plan podziału sumy uzyskanej wskutek uproszczonej egzekucji z nieruchomości należącej do dłużnika. Z uwagi na wniesienie zarzutów plan ten został zmieniony postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 11 kwietnia 2014 r. Skarżący S. S. nie złożył zarzutów do przedmiotowego planu podziału. Powyższe postanowienie uprawomocniło się 27 maja 2014 r., co oznacza, że po tej dacie nie jest możliwe jego wzruszenie za pomocą zwyczajnych środków zaskarżenia. Wobec tego obecne domaganie przez dozorcę uwzględnienia w zmienionym planie podziału jego należności z tytułu sprawowania dozoru nad ruchomościami w postępowaniu jest zdaniem Sądu bezprzedmiotowe. Sąd podkreślił przy tym, że postanowienie uwzględniające skargę wierzyciela na czynność komornika w postaci oddalenia wniosku o przyznanie kwoty 60.253,43 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z dozorem ruchomości w okresie 1 czerwca 2010 r. do 31 stycznia 2012 r. zostało wydane w dniu 18 marca 2014 r. Orzeczeniem tym Sąd zmienił postanowienie komornika i przyznał wierzycielowi – dozorcę ruchomości kwotę 17.007,65 zł tytułem zwrotu wydatków w związku z dozorem w powyższym okresie, a w pozostałej części skargę oddalił. Od tego rozstrzygnięcia, w zakresie oddalającym skargę, wierzyciel wniósł zażalenie, które zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 3 czerwca 2014 r. Z tego wniosku, że postanowienie z dnia 18 marca 2014 r. stało się prawomocne 3 czerwca 2014 r., czyli już po uprawomocnieniu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Wobec tego komornik prawidłowo oddalił wniosek dozorecy o przyznanie mu zwrotu wydatków w wysokości 17.007,65 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy na podstawie art. 767 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zażalenie na postanowienie złożył wierzyciel – dozorca ruchomości domagając się jego uchylecia w całości i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania lub ewentualnie zmiany postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku zawartego w skardze na czynności komornika i zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje. Skarżący zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, w postaci:

1. art. 359 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez niedokonanie zmiany postanowienia o zatwierdzeniu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości pomimo zaistnienia w sprawie nowych okoliczności, wskazanych w skardze na czynności komornika,
2. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia i nieodniesienie się do zarzutów zawartych w skardze, przy czym braki uzasadnienia są na tyle poważne, że uzasadniają przekonanie o nierozpoznaniu przez Sąd Rejonowy istoty sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Nie można bowiem podzielić zapatrywania Sądu Rejonowego, które legło u podstaw wydania zaskarżonego orzeczenia, że postanowienie tego Sądu z dnia 18 marca 2014 r. w części uwzględniającej skargę wierzyciela na czynność komornika i przyznającej mu kwotę 17.007,65 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z dozorem ruchomości w okresie od 1 czerwca 2010 r. do 31 stycznia 2012 r., uprawomocniło się w dniu 3 czerwca 2014 r., czyli już po uprawomocnieniu się planu podziału sumy uzyskanej z prowadzonej uproszczonej egzekucji z nieruchomości dłużnika, co miało miejsce 27 maja 2014 r. Stwierdzić należy, że wierzyciel złożył zażalenie na powyższe postanowienie jedynie co do jego punktu drugiego, w którym Sąd oddalił skargę w pozostałej części, albowiem dozorca w tamtym postępowaniu domagał się przyznania mu kwoty 60.253,43 zł. Sąd pierwszej instancji prawidłowo wskazał w uzasadnieniu czego dotyczył wywiedziony środek odwoławczy w powyższej sprawie, lecz mimo to wywiódł błędny wniosek, że także odnośnie orzeczenia zawartego w punkcie pierwszym o zmianie postanowienia komornika i przyznaniu dozorcę kwoty 17.007,65 zł, które nie było objęta zażaleniem, postanowienie z dnia 18 marca

2014 r. uprawomocniło się 3 czerwca 2014 r., to jest w dniu oddalenia zażalenia przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy. Skoro omawiane orzeczenie nie zostało zaskarżone w części uwzględniającej skargę, to znaczy, że uprawomocniło się ono w tym zakresie zdecydowane wcześniej niż przyjął to Sąd Rejonowy. Bez wątplenia doszło do tego przed datą uprawomocnienia się planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji.

Z racji oparcia zaskarżonego orzeczenia jedynie na bezpodstawnym przyjęciu, że postanowienie z dnia 18 marca 2014 r. uprawomocniło się w całości w dniu 3 czerwca 2014 r., przy jednoczesnym zaniechaniu zbadania twierdzeń podniesionych w skardze na czynności komornika, albowiem na ten temat Sąd nie poczynił rozważań w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, podzielić należy drugi zarzut podniesiony w zażaleniu odnośnie nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty niniejszej sprawy. Stąd konieczne stało się uchylenie przedmiotowego postanowienia z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Ponadto wskazać należy, że po lekturze uzasadnienia zaskarżonego postanowienia trudno oprzeć się wrażeniu, że Sąd Rejonowy podzielił nieuprawnione stanowisko komornika, iż wydatek w kwocie 17.007,65 zł, poniesiony przez dozorcę w związku z dozorem ruchomości w toku postępowania egzekucyjnego, stanowi wierzytelność podlegającą zgłoszeniu do planu podziału. Jak wynika z treści art. 858 § 1 k.p.c. dozorca może żądać zwrotu wydatków związanych z przechowywaniem oraz wynagrodzenia za dozór odpowiednio do poniesionych trudów. Stąd wniosek, że ich przyznanie dozorcę możliwe jest tylko na jego żądanie. Stanowią one element kosztów postępowania egzekucyjnego, gdyż koszty te są wydatkiem wskazanym w art. 39 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity – Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.), zgodnie z którym do gotówkowych wydatków komornika poniesionych w toku egzekucji, za które przysługuje mu zwrot, należą m.in. należności osób powołanych, na podstawie odrębnych przepisów, do udziału w czynnościach. Zatem poniesione wydatki i wynagrodzenie w związku z dozorem powinny być uwzględnione przy wydawaniu przez komornika postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 770 k.p.c., jako koszty komornika, które powstały w tym, a nie innym postępowaniu (por. choćby zachowujący aktualność wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.06.1973r. w sprawie I CR 260/73). Wobec tego rację ma dozorca wskazując, że powyższa należność powinna zostać zaspokojona w pierwszej kolejności (art. 1025 § 1 pkt 1 k.p.c.). W konsekwencji uprawnione jest stwierdzenie, że wniosek o przyznanie zwrotu wydatków związanych z dozorem może być zgłoszony jedynie w toku postępowania egzekucyjnego, w związku z którym one powstały i w jego ramach winny być zaspokojone. Nieuwzględnienie tego wniosku przez komornika skutkuje powstaniem szkody majątkowej w dobrach tego, który koszty te poniósł. Jej naprawienie w takim wypadku będzie możliwe na zasadach ogólnych przy uwzględnieniu, że dozorca w odrębnym postępowaniu nie jest uprawniony do dochodzenia ich zapłaty od wierzyciela czy dłużnika.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy będzie zobligowany rozważyć zarzuty przedstawione przez dozorcę w złożonej skardze na czynności komornika, przy uwzględnieniu charakteru planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, a także mając na uwadze wyżej poczynione wywody. Dodatkowo rzeczą Sądu Rejonowego będzie rozpatrzenie zawartego w skardze wniosku o zabezpieczenie, co do którego Sąd Rejonowy w żaden sposób się nie wypowiedział w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, co w konsekwencji czyni nieuprawnionym zajmowanie wobec niego stanowiska przez Sąd Okręgowy.

Z tych zasadniczych przyczyn Sąd odwoławczy uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego (na podstawie art.386 § 1 kpc i art.108 § 2 kpc w związku z art. 397 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.).